

Tredje roten, tomt 72

Kvarteret Bokhållaren

Åttonde roten 1637–57

Tredje roten 1657–70

Kyrkogatans norra sida mellan Östra
Hamnen och Korsgatan

Jacob Wissar

Olof Ingemarsson

1658–63

Johan von Embden

Observera att detta tomtnummer omfattar 2 tomter, varav den östra 1666 ägdes av Jacob von Akern och den västra 1666 såldes av befallningsmannen Arfwid Bergesson för 250 rdr till

Måns Persson skräddare,

som lagbjöd köpet första gången i RR 26.7.1666: den sades vara belägen på Kyrkogatan mellan Jacob von Akerns gård å östra och Frantz Kocks gård å västra sidan. (En månad tidigare i juli 1666 hade Måns Perssons gård 2.19 på Södra Korsgatan lagbjudits av kollegan *Petrus Andrae Lemnelius.*) Den 13.8.1666 klandrade Frantz Kock detta köp på Kyrkogatan under hänvisning till naborätten. Den 16 augusti invände Magnus Pedersson skräddare, att Frantz Kock icke hade passat på att köpa gården, när Arfwid Bergesson bjöd ut den till sin närmaste släkt och till dem, som hade hyrt den ("för leego besuttit hade"). För det andra trängde (behövde) Frantz Kock fler tomter, eftersom han förutom den gård, som han själv ägde på Drottninggatan hade tvenne andra tomter intill Kyrkogatan, vilka stod öde kronan och staden till en slätt fördel. Om någon fara vore att frukta för Frantz Kocks hus utav det brygghuset, som fanns i det omtvistade huset, så ville Måns Pedersson laga så att Frantz Kock skulle få säkerhet därför så vitt det stod i människors makt att förebygga farorna, Magnus Pehrsson fick tillstånd till köpet på villkor att han inom åtta dagar nedrev den ugn i brygghuset Frantz Kock fruktade för.

1681: Måns Persson skräddare. Tjänstehjonslängden

1688: Måns Pedersson har liksom grannen rådman Frantz Kock piga.

Michel Persson 1666

Mårten Persson 1667 (densamme som Måns Persson?)

Brynte Schröder

1674–77

Han var son till en bror till den kände Göteborgsköpmannen *Erik Fransson Schröder* nämligen borgaren i Lidköping *Göran Fransson Schröder* (död 31.12.1675, begravd i samma grav i Lidköping som sedermera sonen Brynte). I en handling bland Göteborgs magistrats papper (Gbg EIIa:4), presenterad i rätten den 29.3.1672, ges en "specifikation på en del unga persoener, som ej burskap vunnit haver". Där omtalas "Brynte N, tient hos Volmar Fiendt". Under de närmaste åren tycks han ha bott i Lidköping. I Göteborgs magistrats registratur för den 26.8.1673 berättas näm-

ligen om en Anders Bengtsson, som var skyldig Brynte Schröder i Lidköping.”Varför hans saker arresterats och insatts hos stadssekreterare Johan Rising, som ej kan nyttja eller förbättra sina hus för den sakens skull”. Ärendet hade behandlats vid Lidköpings rådhusrätt den 19 mars samma år. I mitten av april 1678 tilläts Brynte Schröder att trots släktskapen vittna i ett ärekränkingsmål, där farbrodern Erik Fransson var käreande.

Sedan Brynte Schröder vid ett tillfälle överfallit *Antonius Egmont* på gatan flyttade han tillbaka till Lidköping, där han bodde till sin död 20.3.1679 (se Gbg RR 10.3.1678 el 1677).

Den 18.12.1680 kårade *Torbjörn Nildman* i Karlstad mot *Christopher Christophersson* ang. expenser enligt hovrättens i Jönköping dom den 20.10.1679. Saken gällde 100 skeppund stångjärn, som avlidne Brynte Schröder och Nildman tvistat om. Christopher hade som ombudsman för Brynte Schröders moder *Maria Bryntesdotter* och syskon tagit järnet från vågen ur arresten.

Anders båtekarl (nummer 2 i roten) 1678

1696 *Johan Kiöpfung* (Måns Perssons gamla), senare Ruths baktomt). Denna tomt 3.73 förefaller att ursprungligen ha varit baktomt till rådmann *Henrik Eilking*s tomt 4.19 s (4.21?) vid Östra Hamngatan, ty Henrik Eilking sålde tomten, då kallad ödetomt belägen Kyrkogatan på norra sidan vid Östra Hamnen, mellan sal. Lauterback i väster och sal. Anders Svensson Böcker i öster för 190 d smt till

handelsmannen Sven Larsson Wallman,

uppbud 31.5.1696.

Samuel Veit, 3.71, som fått burskap 11.2.1704, lånade den 25.6.1706 200 d smt av hospitalet och pantsatte sin gård och grund på Kyrkogatan intill Håkan Sahlberg på västra sidan och intill Johan Ruth på östra sidan.

Före 1710 hade tomterna sålts till

snörmakaren Johan Olofsson Ruth,

f. 1660, död 1712 och begravd 3 okt. Han kan ha varit son till *böckaren Olof Helgesson Ruth*, ägare av 1/2 7.1, kv. Köpmannen 1670–81. Han gifte sig den 25.8.1685 med snörmakaren Hans Paul Hasemüllers änka Maria Kniphoff, född 1626, död barnlös (begr. Chr 28.5.1701) och blev därigenom ägare av Hasemüllers efterlämnade gård (se 4.27m). Den 29.4.1702 gifte han om sig med Emerentia Hinchens, född i Aalborg 3.10.1668, som efterlevde. Gården var högst obetydlig: den värderade blott till 160 d smt och änkan betecknades 1717 som fattig. 1750 omtalas hon som bosatt 6.78, kv. Köpmannen. Emerentia Hinchens födde sju barn av vilka två levde vid moderns död 1761 (begr. 24. sept). Hon ägde gård 3.72 ännu vid den stora branden 1721. Året efter branden sålde hon den avbrända ödetomten för en summa av 390 d smt och en diskretion av 10 d smt till

handelsmannen Erik Nissen

som den 21.5.1722 lät första resan uppbjuda den obebyggda tomten belägen på Kyrkogatan mellan mästare Drachmans tomt å västra och handelsmannens egen ena tomt å östra sidan. Erik Nissen fick fasta 5.12.1722. Tomten benämndes 1730–45 (tillsammans med 3.73?) handelsman Erik Nissens, 1755 handelsman Niclas Jacobssons och 1765–75 handelsman Volrath von Öltkens baktomt (4.24).

Tillsammans med sitt vid Östra Hamnen belägna hus och gård (nummer 4.24) lät handelsmannen Volrath von Öltken den 13.6.1763 första gången uppbjuda tvenne på Kyrkogatan emellan Råd-
mannen Herr Daniel Petterssons hus å östra och svärdfejaren Hindrik Drachmans gård å sin väst-
ra sida belägne tomter med åbyggnad och innanrede, som han köpt av Assessoren Herr Nicolaus
von Jacobsson och hans fru Catharina Maria Ekerman den 29.3.1759 i närvaro av *överinspektör*
Anders Leffler samt *rådmannen och sekreteraren Herr Sven Wenngren*.

1790 delades tomterna mellan handelsmannen Samuel Schutz, som hade bakgård till sin fastighet
 $\frac{3}{4}$ av 4.24 och kommerserådet Arfvidsson, som där hade magasin.

År 1800 ägde Handelsmannen Samuel Schutz hela 3.72 för hus och bakgård. Som ägare till öde-
tomterna 3.72 nämnes 1807 handelsmannen Johan Bergendahl. Liksom år 1800 inbegripes då
avgifterna under framtomterna i 4.24.

Senare uppbud av 3.72

änkan Sofia Virginia Bergendahl	23.10.1848
grosshandlare Carl Johan Dymling	17.12.1849

Senare uppbud av 3.72–3..73

grosshandlare Carl Johan Dymling	28.1.1856
handlaren Julius Lindström	19.4.1858
grosshandlare Otto Lindström	17.7.1871